

KORRALDUS

Aktsiaseltsile Alexela Terminal vee erikasutusloa andmine

I. ASJAOLUD

TRANSIIDIKESKUSE AKTSIASELTS (registrikood 10189553; edaspidi *Taotleja*) esitas 15.01.2018 kirjaga Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*) laevade regulaarseks ohtlike ainete ja tuulega lenduvate puistekaupadega lastimiseks ja lossimiseks. Tegevust soovitakse läbi viia Tallinnas, Muuga sadama kaidel nr 11, 12, 13, 14, 15, 16 ja 17. Vee erikasutusluba taotletakse tähtajatult jätkutegevusena. Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.01.2018 nr 14-6/18/706 all.

Muuga sadam kuulub AS-ile Tallinna Sadam. AS-i Tallinna Sadam ja Taotleja vahel 07.10.21996 sõlmitud rendilepingu alusel kasutab Taotleja Muuga sadama infrastruktuuri ja sadamas asuvaid kaisid laevade lastimiseks ja/või lossimiseks. AS Tallinna Sadam on Muuga sadama valdaja, kes on õigustatud korraldama sadamas muuhulgas ka kaubavedu.

Taotlejale on varem Keskkonnaameti poolt antud vee erikasutusluba nr L.VV/323197 (edaspidi *luba*), mille kehtivus lõpeb 15.05.2018. Kuna vee erikasutusloa kehtivus lõpeb, kuid Taotlejal on kavas tegevusega jätkata, siis on esitatud uus taotlus uue vee erikasutusloa saamiseks tähtajatult.

Veeseaduse § 8 lg 2 p 10 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik muuhulgas juhul, kui toimub laeva regulaarne ohtlike ainete ja tuulega lenduvate puistekaupadega lastimine ja lossimine. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid" (edaspidi määrus nr 18) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määru esitatud nõuetele. Keskkonnaamet võttis taotluse menetlusse 22.01.2018 kirjaga nr 14-6/18/706-2.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 22.01.2017 tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

1.2 Vee erikasutusloa eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 11 kohaselt kohaldatakse veeseaduse § 8 lg 2 p 10 alusel antava vee erikasutusloa andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades veeseaduse erisusi. Kooskõlas veeseaduse § 9¹ lg-te 2² ja 3 ning HMS §-dega 48 ja 49 tegi loa andja XX.03.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks ettevõttele antava vee erikasutusloa eelnõu. Loa andja edastas eelnõud vastavalt HMS § 40 lg-le 1 taotluse esitajale ja kooskõlas HMS § 49 lg-ga 1 AS¹le Tallinna Sadam. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Veeseaduse § 9¹ lg 2² kohaselt on vee erikasutusloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus vähemalt 14 päeva. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmunisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

II. KAALUTLUSED VEE ERIKASUTUSLOA ANDMISEL

Vastavalt HMS § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Tulenevalt veeseaduse § 9 lg-st 7 peab vee erikasutusloa andja esitatud taotluse alusel tegema otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. *KeHJS* § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. *KeHJS* § 6 lg-e 2 loetelu on § 6 lg-e 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *KMH määrus*).

Taotleja taotleb vee erikasutusluba laevade regulaarseks ohtlike ainete ja puistekaupadega lastimiseks ja lossimiseks. Taotleja poolt kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lg-e 1 ega ka *KMH* määruse loendisse, mistõttu tulenevalt *KeHJS* § 3, § 6, § 11 lg-st 3 ja 4 ja *KMH* määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine vee erikasutusloa andmise korral.

2.2 Vee erikasutuse mõju hindamine

Taotlusest nähtub, et Taotleja põhitegevusteks on puistekaupade turvas, naftakoks, lämmastikväetis, hakkepuu, saepuru, Puidugraanulid, Teravili, kaunvili, õlivili, killustik, freesasfalt lastimine ja lossimine. Puistekaupade lastimisel ja lossimisel kasutatakse

greiferlaadureid, kopplaadureid, portaalkraanasid pöördspreederiga STS-kraanasid, mobiilseid kraanasid ja mobiilset laevalaadurit. Puistekaupade kaubakäive aastas on kuni 940 000 tonni vastavalt:

Turvas 30 000 t aastas

Naftakoks 20 000 t aastas

Lämmastikväetis ja sool 10 000 t aastas

Hakkepuut 15 000 t aastas

Saepuru 15 000 t aastas

Puidugraanulid 225 000 t aastas

Teravili, kaunvili, õlivili 200 000 t aastas

Killustik 225 000 t aastas

Freesasfalt 200 000 t aastas

Käesoleval ajal kasutab Taotleja Muuga sadamas laevade lastimis- ja lossimistöödeks kaisid nr 11, 12, 13, 14, 15, 16 ja 17. Esitatud materjalidest nähtub, et Taotleja kasutab lastimis- ja lossimistöödel tänapäeva nõuetele vastavaid mehhanisme, lähtudes parima võimaliku tehnika kasutamisest puistekaupade laadimisel sadamates. Turvas ning väetis tuuakse terminali autodega ning viiakse välja laevadega. Freesturba näol on tegemist loodusliku materjaliga ja sellest lähtuda võiv heljum ei ole ohtlik suurtele veekogudele. Väetis – karbamiidi (lämmastikväetis) transporditakse terminali kaile kinnistes autokonteinerites. Konteiner tõstetakse portaalkraanaga laeva ning tühjendatakse laeva trümmi, mistõttu väetise sattumine merre on välistatud. Naftakoksi näol on tegemist naftaõlide tootmise jääk, mis on konkreetselt ette nähtud kütusena kasutamiseks. Naftakoks tuuakse sadamasse laevadega ja viiakse välja raudtee vagunitega. Muuga sadamas toimub laeva tühjendamine greiferlaaduriga otse raudtee vagunisse. Greiferlaaduriga tõstetakse naftakoks kail asetsevasse punkrisse, mille abil suunatakse puistekaup punkri all asuvasse vagunisse. Nii nagu freesturba nii ka hakkepuidu, saepuru ja killustiku näol on tegemist loodusliku materjaliga ja sellest lähtuda võiv heljum ei ole ohtlik suurtele veekogudele. Graniitkillustiku lastimine toimub laevast kaile ja sealt edasi kalluritesse.

Lastimise ja lossimise mõju veekeskkonnale on seotud peamiselt lastitavate ja lossitavate kaupade võimaliku akvatooriumisse sattumisega, mis võib tekkida erinevate avariide tagajärjel. Seega tuleb vee erikasutuse mõju vähendamiseks rakendada võimalikke meetmeid, mis hoiaksid ära akvatooriumi saastumise.

Keskkonnainspektsiooni andmetel ja Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole puistekaupade lastimine ja lossimine Muuga sadamas viimase viie aasta jooksul negatiivset mõju veekeskkonnale tekitanud. Samuti ei ole esinenud avariisid ning ära on hoitud lastivate/lossitavate tuulega lenduvate puistekaupade sattumine akvatooriumisse.

Keskkonnaamet on arvamusel, et lastimisel/lossimisel ning vee erikasutuseks vajalike seadmete kasutamisel on tegevusega kaasnevate võimalike avariide esinemine ja võimalik negatiivne mõju ümbruskonnale ebatõenäoline, kui rakendatakse vee erikasutusloas sätestatud keskkonnakaitse nõudeid. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva pinnase ja vee kahjustamine. Võimaliku avarii või õnnetusjuhtumi korral tuleb lähtuda sadamaseaduses sätestatust ja aktsiaseltsi Tallinna Sadam sadama eeskirjast.

2.3 Loa nõuete seadmine

Lastimise ja lossimise mõju veekeskkonnale on seotud peamiselt lastitavate ja lossitavate kaupade võimaliku akvatooriumisse sattumisega, mis võib tekkida erinevate avariide tagajärjel.

Seega tuleb vee erikasutuse mõju vähendamiseks rakendada võimalikke meetmeid, mis hoiaksid ära akvatooriumi saastumise. Tulenevalt eeltoodust on avariide vältimiseks ja/või minimeerimiseks ning seeläbi veekeskkonna seisundi hoidmiseks vajalik võtta kasutusele keskkonnakaitse meetmeid:

- 1) Lastimine/lossimine peab toimuma operatiivpersonali pideva järelevalve all,
- 2) Puistekaupade lastimine ja lossimine peatatakse tuule keskmisel kiirusel üle 15 m/s. Turba ja lahtise väetise väetise lastimine ja lossimine on keelatud tuule kiirusel üle 10 m/s.
- 3) Laeva ja kai vahele tuleb laadimise ajaks paigutada kattepresent vältimaks puistekaupade sattumist merre.
- 4) Sadamasse sissesõidul ja liikumisel akvatooriumis liigub laev minimaalse kiirusega, mille puhul ta säilitab juhitavuse rooli abil. Raskete ilmastikutingimuste korral kasutatakse laeva sildumisel puksiiri abi.
- 5) Võimalusel rakendatakse laevasisest puistekaupade teisaldamist.
- 6) Välditakse korduvat puistekaupade ühest asupaigast teise ladustamist.
- 7) Puistekaubaga täidetud kraana greifer avatakse minimaalselt, kuid mitte rohkem kui 2m kõrgusel lastitava/lossitava kauba asukohast.
- 8) Vajadusel kasutatakse niisutusseadmeid.
- 9) Toimub teede ja platside pidev perioodiline puhastamine.
- 10) Tagatakse laadimisseadmete perioodiline hooldamine.
- 11) Kasutatakse töökorras transpordivahendeid ja laaduriseadmeid võimaliku õlilekke minimeerimiseks.
- 12) Lastimis/lossimisseadme avarii korral tagatakse tööde viivitamatu peatamine.
- 13) Lastimis/lossimistööde lõppedes tagatakse kasutatud seadmete täielik tühjendamine.

2.4 Täiendav teave

- 1) Lastimisel-lossimisel juhtunud avariidest, mille käigus on ohtlikud ained (õli, nafta jne) sattunud vette tuleb koheselt teavitada Keskkonnaametit. Teadaandes tuleb ära märkida ohtliku aine liik ja ligikaudne kogus.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 10 § 9 lg-st 1 ja 5, määruse nr 18 §-dest 5 ja 11, TRANSIIDIKESKUSE AKTSIASELTS (registrikood 10189553) taotlusest, Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dest 2.1.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

anda TRANSIIDIKESKUSE AKTSIASELTS (registrikood 10189553) tähtajatu vee erikasutusluba nr L.VV/330603 laevade regulaarseks ohtlike ainetega ja/või tuulega lenduvate puistekaupadega lastimiseks ja lossimiseks Muuga sadamas. Kaubad mida käideldakse on vastavalt:

Turvas 30 000 t aastas

Naftakoks 20 000 t aastas

Lämmastikväetis ja sool 10 000 t aastas

Hakkepuut 15 000 t aastas

Saepuru 15 000 t aastas

Puidugraanulid 225 000 t aastas

Teravili, kaunvili, õlivili 200 000 t aastas

Killustik 225 000 t aastas

Freesasfalt 200 000 t aastas

Aastane lastitavate ja lossitavate puistekaupade kogus kokku on kuni 940 000 tonni.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.